

Lokalny
rynek
pracy

2015

Diagnoza sytuacji
na rynku pracy
powiatu gorlickiego

Powiatowy Urząd
Pracy w Gorlicach

Gorlice, maj 2016

Wstęp

Zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 645) opracowanie analiz rynku pracy jest jednym z zadań samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy.

Celem opracowania jest diagnoza sytuacji na o lokalnym rynku pracy powiatu gorlickiego. Temat, w różnym zakresie był przedmiotem dotychczasowych analiz i badań prowadzonych przez Urząd, oraz inne instytucje (m.in. Wojewódzki Urząd Pracy, Urząd Statystyczny, Regionalny Ośrodek Opieki Społecznej). W opracowaniu wykorzystano dane wtórne i pierwotne które zostały zgromadzone w zestawieniach statystycznych oraz raportach z badań rynku pracy.

Informacje uporządkowano według następującej kolejności: ludność powiatu gorlickiego, gospodarka powiatu, bezrobocie rejestrowane, realizowane przez Urząd programy rynku pracy.

Spis treści

Spis treści	3
1. Ludność powiatu	4
2. Gospodarka	5
2.1. Podmioty gospodarki	5
2.2. Popyt na pracowników	7
2.2.1. Rejestr ofert prowadzony przez Urząd.....	7
2.2.2. Stanowiska pracy trudne do obsadzenia – wyniki badań ankietowych wśród pracodawców.	9
2.3. Poziom wynagrodzeń	10
2.4. Informacje o zwolnieniach grupowych.....	12
3. Bezrobocie rejestrowane	13
3.1. Stopa bezrobocia	13
3.2. Liczba osób bezrobotnych	14
3.3. Bilans osób bezrobotnych.....	16
3.4. Struktura osób bezrobotnych.....	19
3.5. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy.....	23
3.6. Kwalifikacje zawodowe bezrobotnych	25
3.2. Aktywne programy rynku pracy dla osób bezrobotnych.....	27
Podsumowanie	33
Spis tabel i wykresów.....	36

1. Ludność powiatu

Powiat gorlicki położony jest w południowo-wschodniej części województwa małopolskiego. Jego powierzchnia wynosi 966 km². Powiat tworzy dziesięć gmin (miejska Gorlice, siedem gmin wiejskich: Gorlice, Lipinki, Łużna, Moszczenica, Ropa, Sękowa, Uście Gorlickie oraz dwie gminy miejsko-wiejskie: Biecz oraz Bobowa). Populacja mieszkańców powiatu gorlickiego liczyła na dzień 31 grudnia 2015 roku 109.140 osób. Średnia gęstość zaludnienia w powiecie była prawie dwa razy niższa od średniej w województwie i wynosiła 113 osób na 1 km², podczas gdy średnia dla województwa małopolskiego wynosiła 221 osób.

Połowę mieszkańców (50,5%) stanowiły kobiety, 32,8% ogółu stanowili mieszkańcy miast, w wieku produkcyjnym było 62,4%.

Tab.1. Struktura ludności powiatu gorlickiego według płci, miejsca zamieszkania i wieku. Stan na dzień 31.12.2015r. Źródło: GUS.

Kategoria		Liczba osób	Udział w ogółem
Płeć	kobiety	55086	50,5%
	mężczyźni	54054	49,5%
Miejsce zamieszkania	miasto	35799	32,8%
	wieś	73341	67,2%
Wiek	przedprodukcyjny	21617	19,8%
	produkcyjny	68057	62,4%
	poprodukcyjny	19466	17,8%

Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym wzrosła w porównaniu do 2000 roku o blisko 8 tysięcy, przy czym w ostatnich 4 latach notowany był spadek ich liczebności o około 0,5 tysiąca. W 2015 roku było także o blisko 4 tysiące więcej osób w wieku poprodukcyjnym. W porównaniu do roku 2000 zanotowano spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym o ponad 8 tysięcy.

Tab.2. Liczba mieszkańców powiatu gorlickiego (w tysiącach) w latach 2000-2015 w podziale na wiek przedprodukcyjny, produkcyjny i poprodukcyjny. Dane według stanu na dzień 31.XII. Źródło: GUS.

Wiek	Rok															
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
przedprodukcyjny	30,1	29,2	28,2	27,3	26,4	25,6	24,8	24,0	23,5	23,0	22,7	23,0	22,5	22,2	21,9	21,6
produkcyjny	60,2	61,1	62,1	63,1	63,9	64,7	65,5	66,0	66,6	67,0	67,2	68,5	68,6	68,5	68,3	68,1
poprodukcyjny	15,7	15,9	15,9	16,1	16,2	16,3	16,4	16,6	16,8	17,0	17,3	17,7	18,1	18,5	19,0	19,5

2. Gospodarka

2.1. Podmioty gospodarki

Na koniec 2015 roku w rejestrze REGON powiatu gorlickiego zarejestrowanych było 7818 podmiotów gospodarki, z czego 95% podmiotów była własnością sektora prywatnego.

W przeliczeniu na 1000 mieszkańców (ludność wg stanu na dzień 31.12.2014 r.) w powiecie gorlickim było zarejestrowanych 71,6 podmiotów gospodarki narodowej. W tym samym czasie na terenie całego województwa małopolskim wskaźnik ten wynosił 108,0. W rankingu 22 powiatów województwa małopolskiego zajmowaliśmy 19 miejsce (mniejsza wartość wskaźnika była tylko w powiatach: brzeski, tarnowski ziemski i dąbrowski).

W powiecie gorlickim większość podmiotów gospodarki stanowiły małe jednostki sektora prywatnego (głównie przedsiębiorstwa zatrudniające do 9 pracowników). Popularnym obszarem działalności było budownictwo (sekcja F) - prowadziło je 23,8% podmiotów z regionu. 20,4% firm prowadziło działalność związaną z handlem hurtowym i detalicznym oraz naprawą pojazdów (sekcja G). Trzecią, co do liczby podmiotów, sekcją działalności było przetwórstwo przemysłowe (sekcja C) – stanowiło o 12,0% zarejestrowanych w powiecie jednostek. W pozostałych obszarach działalności funkcjonowało po mniej niż 7% ogółu podmiotów.

W latach 2005-2015 liczba przedsiębiorstw systematycznie rosła. W 2015 roku liczba podmiotów zwiększyła się o 91, dotyczyło to głównie mikroprzedsiębiorstw.

Tab.3. Podmioty gospodarki z powiatu gorlickiego według sektora własności i wielkości jednostki (mierzonej liczbą zatrudnionych). Dane za lata 2005-2015 według stanu na dzień 31.XII. Źródło: GUS.

Kategoria	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	Rok	Zmiana, rok 2015 do:	
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2005 r.	2014 r.
ogółem	5814	5824	6082	6364	6705	7120	7338	7521	7722	7727	7818	2004	91
podział wg sektora własności													
publiczny	347	353	353	345	343	367	363	362	361	362	362	15	-
prywatny	5 467	5 471	5 729	6019	6362	6753	6975	7159	7361	7363	7 441	1974	78
podział wg wielkości zatrudnienia													
0 - 9	5376	5383	5634	5918	6231	6644	6875	7143	7358	7357	7451	2075	94
10 - 49	371	377	383	382	410	411	399	312	300	306	307	-64	1
50 - 249	63	60	61	60	59	60	58	60	58	59	55	-8	-4
250 - 999	3	3	3	3	4	5	6	6	6	4	4	1	-
1000 i więcej	1	1	1	1	1	-	-	-	-	1	1	-	-

Tab.4. Struktura podmiotów gospodarki w bazie REGON dla powiatu gorlickiego wg sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007). Dane według stanu na dzień 31.12.2015 r. Źródło: GUS.

Sekcja PKD	Stan na 31.12.2015 r.		Zmiana w ciągu 2015r.	
	liczba	procent	liczba	procent
Ogółem	7818	100,0%	91	1,2%
Budownictwo	1864	23,8%	4	0,2%
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	1594	20,4%	17	1,1%
Przetwórstwo przemysłowe	935	12,0%	20	2,2%
Pozostała działalność usługowa; gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	548	7,0%	4	0,7%
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	507	6,5%	9	1,8%
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	408	5,2%	14	3,6%
Edukacja	391	5,0%	5	1,3%
Transport i gospodarka magazynowa	336	4,3%	23	7,3%
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	228	2,9%	-5	-2,1%
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	186	2,4%	5	2,8%
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	152	1,9%	-9	-5,6%
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	146	1,9%	5	3,5%
Informacja i komunikacja	134	1,7%	13	10,7%
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	129	1,7%	-11	-7,9%
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	127	1,6%	-1	-0,8%
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	95	1,2%	-1	-1,0%
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	25	0,3%	-3	-10,7%
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	7	0,1%	1	16,7%
Górnictwo i wydobywanie	6	0,1%	1	20,0%

W 2015 roku liczba lokalnych podmiotów gospodarki zwiększyła się w większości sekcji działalności. Spadek w tym okresie odnotowano natomiast m.in. w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej, działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi, rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem, dostawą wody; gospodarowaniem ściekami i odpadami oraz działalnością związanej z rekultywacją.

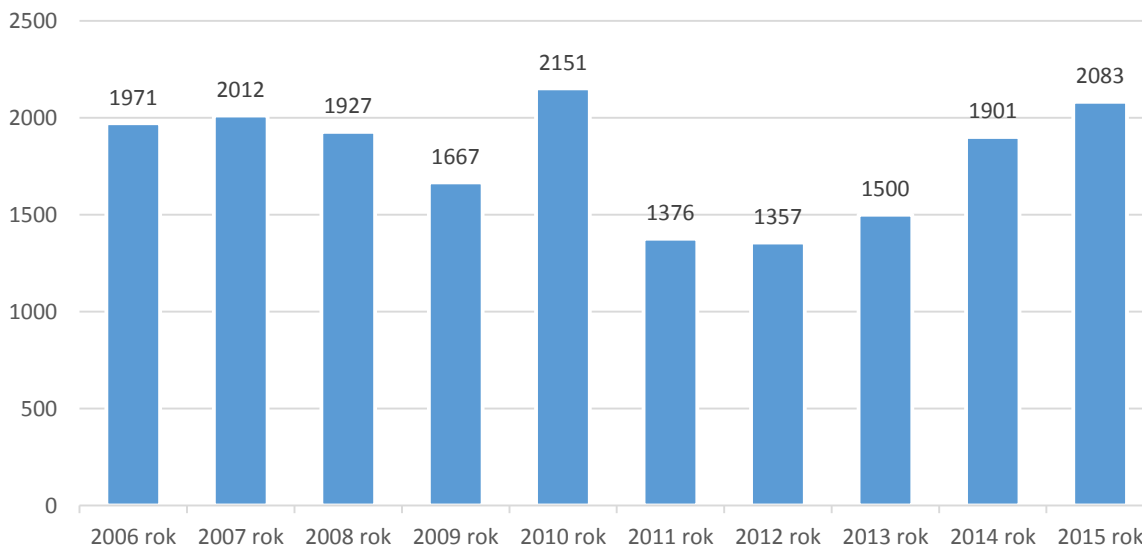
W ciągu 2015 r. na terenie powiatu gorlickiego zarejestrowano 824 podmioty gospodarki narodowej. W tym samym czasie wyrejestrowano z Regon 709 podmiotów.

2.2. Popyt na pracowników

2.2.1. Rejestr ofert prowadzony przez Urząd

W 2015 roku pracodawcy zgłosili do urzędu 2083 wolne miejsca pracy i aktywizacji zawodowej. W stosunku do roku 2014 ich liczba wzrosła o 182, tj. o blisko 10%. Porównanie liczby zgłoszeń w latach 2006-2015 przedstawiono na wykresie.

Rys.1. Liczba wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej zgłoszonych do urzędu w latach 2006-2015. Źródło: PUP.

Za pośrednictwem urzędu pracodawcy najczęściej poszukiwali wykwalifikowanych osób do pracy w przemyśle, budownictwie i usługach, m.in.: kucharzy, cukierników, piekarzy, spawaczy, ślusarzy, operatorów obrabiarek sterowanych numerycznie, księgowych, monterów instalacji i urządzeń telekomunikacyjnych (telemonter), technologów robót wykończeniowych w budownictwie, monterów konstrukcji stalowych, murarzy, stolarzy, monterów instalacji i urządzeń sanitarnych, mechaników samochodów osobowych, mechaników pojazdów samochodowych, kelnerów, kosmetyczek, fryzjerów, fizjoterapeutów, operatorów koparek, kierowców samochodów ciężarowych i samochodów dostawczych, magazynierów. Duże zapotrzebowanie dotyczyło także sprzedawców i kasjerów handlowych które zgłaszali pracodawcy prowadzący działalność w handlu. Popyt był także na pracowników pomocniczych takich jak m.in. pomocniczy robotnik budowlany, robotnik gospodarczy, pracownik ochrony fizycznej, sprzątaczkę biurową, a także technik prac biurowych.

Zapotrzebowanie było częściowo związane z organizacją miejsc aktywizacji zawodowej takich jak staże i prace społecznie użyteczne. Finansowane z Funduszu Pracy stanowiska realizowane były bez nawiązywania stosunku pracy pomiędzy bezrobotnym a pracodawcą i miały na celu zwiększenie szans osób bezrobotnych na zatrudnienie. Wolne miejsca aktywizacji zawiązują faktyczne zapotrzebowanie na pracowników, dlatego zostały wyodrębnione w poniższej tabeli.

Listę zawodów, które najczęściej pojawiały się w zgłoszonych do urzędu wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej zamieszczono poniżej. Wykaz obejmuje ponad 80% zgłoszeń przyjętych do realizacji w 2015 roku.

Tab.5. Lista zawodów w których urząd ewidencjonował co najmniej 5 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej. Dane za 2015 rok uporządkowane wg grup zawodów i liczby zgłoszeń. Źródło: PUP.

Kod zawodu	Nazwa grupy i zawodu	Liczba wolnych miejsc pracy niesubsydiowanej i subsydiowanej	Liczba wolnych miejsc stażu i prac społecznie użytecznych
1	PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNICY I KIEROWNICY	7	-
2	SPECJALIŚCI	88	39
229201	Fizjoterapeuta	9	6
214202	Inżynier budownictwa - budownictwo ogólne	8	1
261901	Asystent prawny	3	4
216602	Grafik komputerowy multimedialny	6	-
216101	Architekt	3	2
3	TECHNICZY I INNY ŚREDNI PERSONEL	99	77
331301	Księgowy	11	9
332203	Przedstawiciel handlowy	15	1
325905	Opiekunka dziecięca	7	5
341203	Opiekun w domu pomocy społecznej	4	5
311104	Technik geodeta	7	1
311937	Kontroler jakości wyrobów przemysłowych	2	6
321301	Technik farmaceutyczny	2	6
325402	Technik masażysta	4	4
332101	Agent ubezpieczeniowy	3	3
311501	Diagnosta uprawniony do wykonywania badań technicznych pojazdów	6	-
311303	Technik elektryk	3	3
341202	Opiekun osoby starszej	3	2
4	PRACOWNICY BIUROWI	125	165
411004	Technik prac biurowych	61	92
432103	Magazynier	32	32
431101	Asystent do spraw księgowości	10	15
412001	Sekretarka	6	7
432201	Planista produkcyjny	4	1
5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	422	275
522301	Sprzedawca	234	124
515303	Robotnik gospodarczy	31	58
512001	Kucharz	49	33
531202	Asystent nauczyciela przedszkola	11	18
513101	Kelner	17	12
514202	Kosmetyczka	15	8
514101	Fryzjer	12	4
523002	Kasjer handlowy	13	1
513202	Barman	6	5
541307	Pracownik ochrony fizycznej	9	-
532102	Opiekun medyczny	1	4
7	ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	388	91
751201	Cukiernik	26	17
712904	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie	30	7

721204	Spawacz	35	1
721404	Monter konstrukcji stalowych	26	1
752206	Stolarz galanterii drzewnej	10	16
751204	Piekarz	17	8
723103	Mechanik pojazdów samochodowych	17	5
722204	Ślusarz	14	4
711205	Brukarz	16	2
752205	Stolarz	17	1
722308	Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	13	4
742201	Monter instalacji i urządzeń telekomunikacyjnych (telemonter)	11	1
712604	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	10	2
723105	Mechanik samochodów osobowych	12	-
711202	Murarz	11	-
711101	Konserwator budynków i stanu technicznego pomieszczeń	7	2
711102	Monter konstrukcji budowlanych	8	-
752208	Stolarz meblowy	7	1
713207	Malarz-lakiernik konstrukcji i wyrobów metalowych	7	-
722313	Tokarz / frezer obrabiarek sterowanych numerycznie	6	-
722101	Kowal	6	-
722303	Operator maszyn do obróbki skrawaniem	2	3
741101	Elektromonter instalacji elektrycznych	3	2
712906	Monter stolarki budowlanej	4	1
751106	Ubojowy	5	-
752302	Operator maszyn do produkcji wyrobów drewnianych	5	-
723303	Mechanik maszyn i urządzeń budowlanych i melioracyjnych	4	1
8	OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	176	23
833203	Kierowca samochodu ciężarowego	54	-
832202	Kierowca samochodu dostawczego	37	-
834205	Operator koparki	15	-
816003	Operator maszyn i urządzeń przemysłu spożywczego	10	1
817210	Pilarz	8	1
833101	Kierowca autobusu	8	-
811305	Wiertacz	7	-
817104	Operator maszyny papierniczej	-	7
834206	Operator koparko-ładowarki	7	-
813102	Operator maszyn do produkcji papy	-	5
9	PRACOWNICY PRZY PRACACH PROSTYCH	107	-
931301	Pomocniczy robotnik budowlany	68	-
911207	Sprzątaczką biurowa	9	-
932101	Pakowacz ręczny	8	-
941201	Pomoc kuchenna	7	-
962105	Goniec	5	-

2.2.2. Stanowiska pracy trudne do obsadzenia – wyniki badań ankietowych wśród pracodawców

Na podstawie 350 wywiadów ankietowych przeprowadzonych z pracodawcami z terenu powiatu gorlickiego w ramach badania lokalnego rynku pracy realizowanego przez Powiatowy Urząd Pracy w Gorlicach w 2015 roku ustalono, iż 23% pracodawców którzy poszukiwali pracowników mogło mieć

problemy ze znalezieniem odpowiednich kandydatów. Stanowiska/zawody które według ustaleń sprawiły w ostatnim czasie pracodawcom problem to:

- księgowy,
- inżynier hydrauliki siłowej,
- inżynier elektryk,
- nauczyciel oligofrenopedagog / tyflopedagog,
- przedstawiciel medyczny,
- asystentka stomatologiczna,
- opiekunka dziecięca,
- kucharz,
- kelner,
- sprzedawca,
- konsultant telefoniczny,
- zbrojarz,
- cieśla,
- glazurnik
- monter instalacji grzewczych,
- instalator sieci wodnych i kanalizacyjnych,
- spawacz,
- frezer,
- tokarz,
- elektromechanik,
- kierowca ciągnika siodłowego (kat. C+E),
- kierowca samochodu ciężarowego.

Wśród pracodawców mający trudności z obsadzeniem wolnych stanowisk pracy 61% wskazało na brak u kandydatów kwalifikacji i umiejętności praktycznych, co trzeci natomiast (33%) przyznał że brakuje osób chętnych do pracy – brak im odpowiednich postaw i motywacji do pracy.

2.3. Poziom wynagrodzeń

Przeciętne wynagrodzenie w powiecie gorlickim (wg danych za 2014 rok) wynosiło 2952 zł i było o 748 zł (tj. 20%) mniejsze od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w Małopolsce, będąc jednocześnie jednym z najniższych w województwie. W 2014 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie w powiecie stanowiło 74% przeciętnego wynagrodzenia w Polsce.

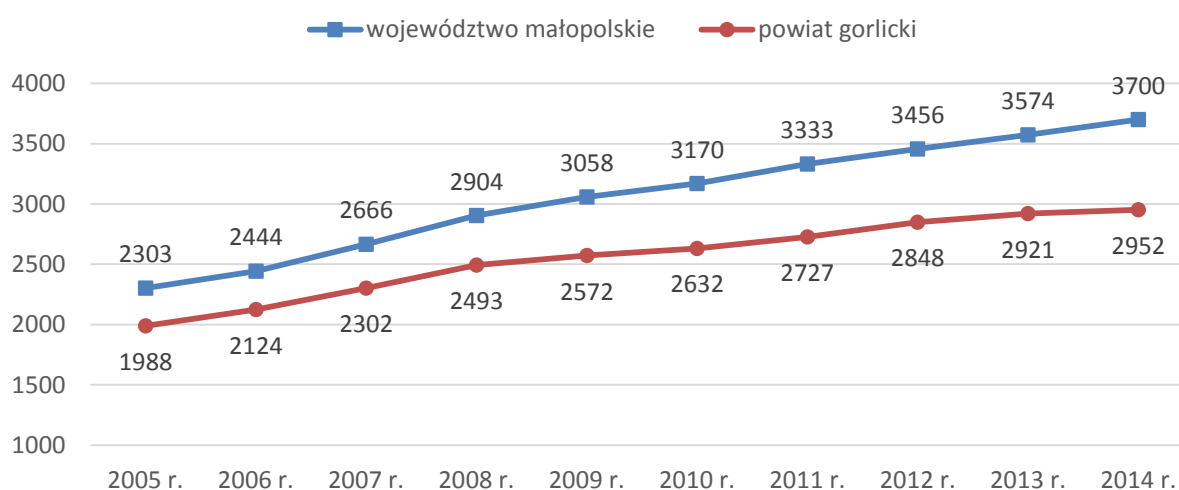
Tab.6. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiatach województwa małopolskiego. Dane za 2014 rok. Źródło: GUS.

L.p.	Jednostka terytorialna	Przeciętne wynagrodzenie [w zł]
	MAŁOPOLSKIE	3700
1	Powiat m.Kraków	4153

2	Powiat krakowski	3857
3	Powiat olkuski	3664
4	Powiat wielicki	3661
5	Powiat oświęcimski	3541
6	Powiat m.Tarnów	3514
7	Powiat chrzanowski	3456
8	Powiat tatrzański	3401
9	Powiat bocheński	3360
10	Powiat m.Nowy Sącz	3193
11	Powiat proszowski	3181
12	Powiat dąbrowski	3179
13	Powiat suski	3174
14	Powiat limanowski	3116
15	Powiat miechowski	3094
16	Powiat brzeski	3048
17	Powiat nowotarski	3040
18	Powiat wadowicki	3005
19	Powiat myślenicki	3003
20	Powiat nowosądecki	2990
21	Powiat gorlicki	2952
22	Powiat tarnowski	2948

Odnotowany w 2014 roku wzrost płac w powiecie był mniejszy od wzrostu płac w województwie. Zjawisko to było notowane także w latach wcześniejszych. Porównanie tempa wzrostu przeciętnego wynagrodzenia przedstawiono na poniższym wykresie.

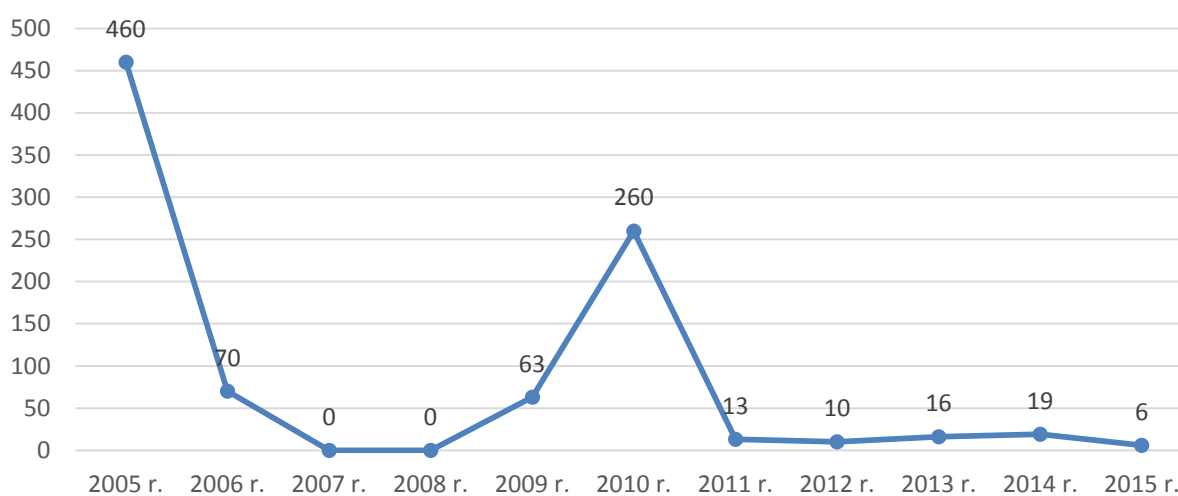
Rys.2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie gorlickim i województwie małopolskim w latach 2005-2014. Źródło: GUS.

2.4. Informacje o zwolnieniach grupowych

W zwolnieniach grupowych (na podstawie wcześniejszych zawiadomień¹) prowadzonych w 2015 roku na terenie powiatu gorlickiego, pracę straciło 6 osób. Większe zwolnienia notowano cztery lata wcześniej. Wówczas zrealizowały je 3 lokalne przedsiębiorstwa (247 zwolnionych osób) oraz 5 przedsiębiorstw o regionalnym lub ogólnokrajowym zasięgu działania (13 zwolnionych osób). W 2015 roku nie było zgłoszeń zamiaru redukcji zatrudnienia w większych zakładach pracy zlokalizowanych na terenie powiatu gorlickiego.

Rys.3. Liczba osób zwolnionych na podstawie wcześniejszych zawiadomień o planowanym zamiarze zwolnień grupowych na terenie powiatu gorlickiego. Dane za lata 2005-2015. Źródło: PUP.

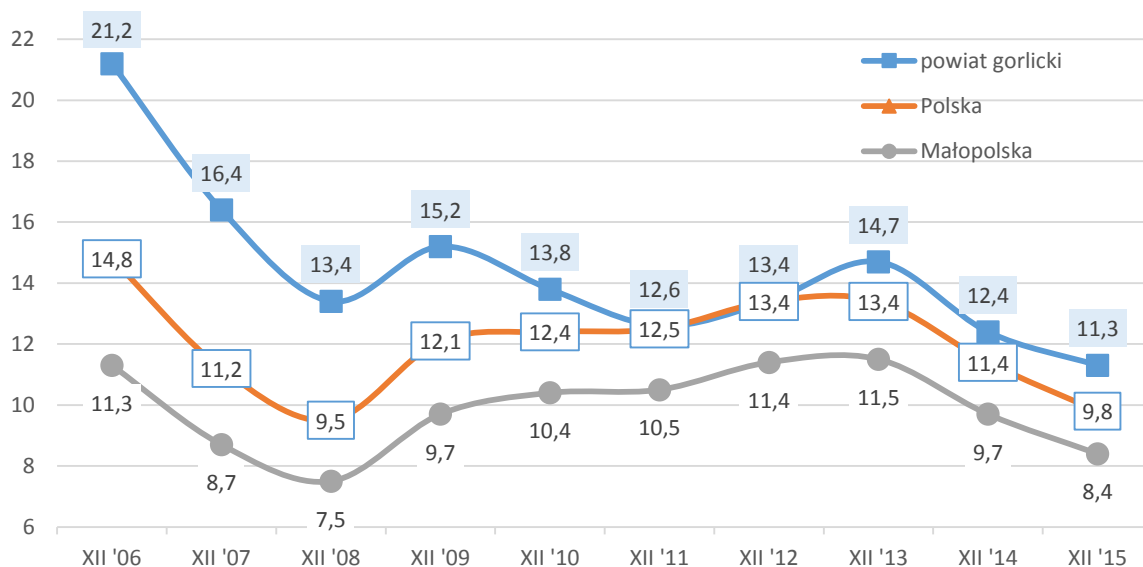
¹ Zasady oraz tryb dokonywania zwolnień grupowych określono w ustawie z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników.

3. Bezrobocie rejestrowane

3.1. Stopa bezrobocia

Według stanu na dzień 31.12.2015 r., stopa bezrobocia w powiecie gorlickim wynosiła 11,3% i była wyższa od krajowej (9,8%) i wojewódzkiej (8,4%). Pod względem wysokości stopy bezrobocia powiat gorlicki znajdował się na 15 pozycji wśród 22 powiatów województwa (rankingując od najniższej). W ciągu 2015 roku na lokalnym rynku pracy odnotowano spadek tego wskaźnika o 1,1 pkt proc.

Rys.4. Stopa bezrobocia w powiecie gorlickim, województwie małopolskim i Polsce. Dane według stanu na dzień 31.XII w latach 2006-2015. Źródło: PUP i GUS.

Tab.7. Dynamika zmian stopy bezrobocia w powiatach województwa - XII.2015 : XII.2014 (XII.2014= 100%). Źródło: PUP i GUS

Jednostka terytorialna (powiat, miasto)	Stopa bezrobocia		Dynamika (XII.2015 = 100%)
	XII 2014	XII 2015	
myślenicki	10,4	7,6	73%
bocheński	9,2	7,1	77%
wadowicki	10,9	8,8	81%
krakowski	8,3	6,8	82%
suski	10,0	8,2	82%
nowotarski	13,1	10,8	82%
oświęcimski	11,4	9,5	83%
proszowicki	11,2	9,5	85%
wielicki	9,3	7,9	85%
m. Tarnów	9,7	8,3	86%
chrzanowski	13,6	11,7	86%
tarnowski	13,4	11,6	87%
limanowski	15,8	13,8	87%
m. Nowy Sącz	8,9	7,8	88%
m. Kraków	5,1	4,5	88%
olkuski	13,6	12,2	90%

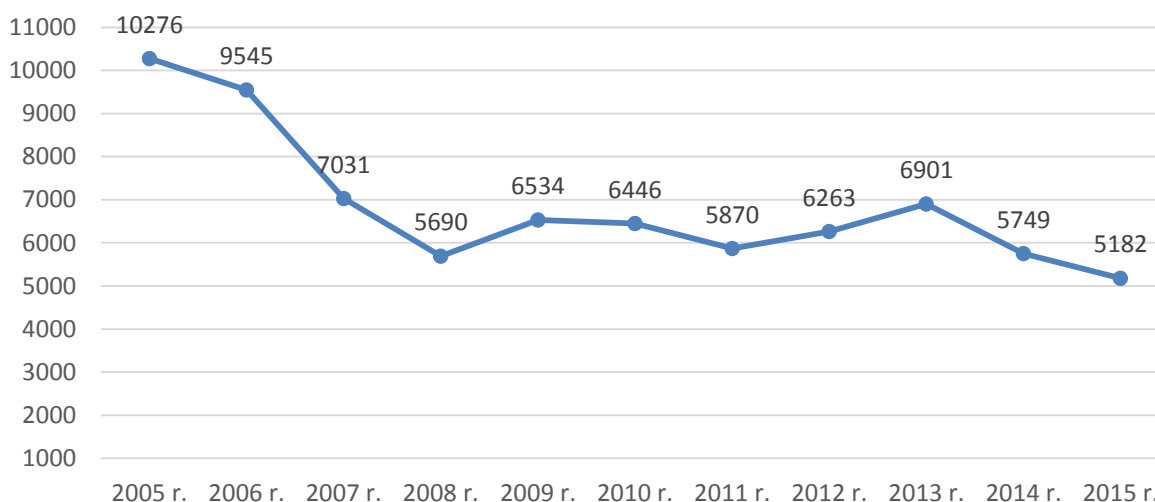
gorlicki	12,4	11,3	91%
brzeski	11,4	10,5	92%
nowosądecki	14,6	13,6	93%
miechowski	9,4	8,8	94%
dąbrowski	16,9	16,0	95%
tatrzański	13,0	13,0	100%

Sytuacja na rynku pracy ma wpływ na zamożność i poziom życia mieszkańców poszczególnych regionów. Z analiz dotyczących obszaru pomocy społecznej wynika, że nasze województwo było terytorialnie zróżnicowane pod względem nasilenia określonych problemów społecznych. Powiat gorlicki był wymieniany jako jeden z tych, w których notowało się najwyższy procentowy udział mieszkańców korzystających z opieki społecznej - w 201 roku wynosił 13,5%² (udział liczby osób w rodzinach świadczeniobiorców pomocy społecznej w liczbie wszystkich mieszkańców) przy średniej dla województwa 6,8%. Najmniej korzystnym wskaźnikiem charakteryzowały się także powiat nowosądecki ziemski – 13,4% i limanowski – 13,0%. Najkorzystniejsza sytuacja pod tym względem miała miejsce w Krakowie (3,5% ogółu mieszkańców) oraz powiecie krakowskim (4,3%)

3.2. Liczba osób bezrobotnych

Według stanu na dzień 31.12.2015 roku, w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gorlicach były zarejestrowane 5182 osoby bezrobotne. W 2015 roku liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 567 osób, osiągając na najniższy z dotychczas notowanych na koniec roku poziom.

Rys.5. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w powiecie gorlickim w latach 2005-2015. Dane według stanu na dzień 31.XII. Źródło: PUP.

² Źródło: Pomoc Społeczna w 2014 roku – część raportu Województwo Małopolskie 2015, Małopolskie Obserwatorium Polityki Społecznej - projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego realizowanym przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie, Kraków 2015. Strona internetowa <http://www.rops.krakow.pl>.

Najwięcej osób bezrobotnych było mieszkańcami Gorlic (1462 osób), gminy wiejskiej Gorlice (869) oraz gminy Biecz (819). Najmniej bezrobotnych było mieszkańcami gminy Ropa (156). Dane z 31.12.2015 roku porównano do danych z 31.12.2001 roku – najwyższego notowanego bezrobocia, 31.12.2008 roku – najniższego notowanego bezrobocia w latach ubiegłych, 31.12.2014 roku – ubiegłorocznego poziomu bezrobocia.

Tab.8. Liczba bezrobotnych według stanu na dzień 31 grudnia 2001, 2008, 2014 i 2015 roku.

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych według stanu na dzień:				Stan na 31.12.2015r. w odniesieniu do:		
	31.12.2001	31.12.2008	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2001	31.12.2008	31.12.2014
Powiat gorlicki	12036	5690	5749	5182	43%	91%	90%
Biecz (miasto i wieś)	1844	997	944	819	44%	82%	87%
Bobowa (miasto i wieś)	1004	318	372	383	38%	120%	103%
Gorlice (miasto)	3191	1690	1567	1462	46%	87%	93%
Gorlice (wieś)	1886	880	957	869	46%	99%	91%
Lipinki	854	378	412	372	44%	98%	90%
Łużna	947	436	460	401	42%	92%	87%
Moszczenica	509	232	235	210	41%	91%	89%
Ropa	535	199	202	156	29%	78%	77%
Sękowa	612	301	336	301	49%	100%	90%
Uście Gorlickie	654	259	264	209	32%	81%	79%

W porównaniu do stanu z 31.12.2001 roku, obecnie jest o ponad połowę mniej osób bezrobotnych (dynamika=43%). Najwięcej ubyło bezrobotnych z gminy Ropa (dynamika=29%), zaś najmniej z gminy Sękowa (dynamika=49%).

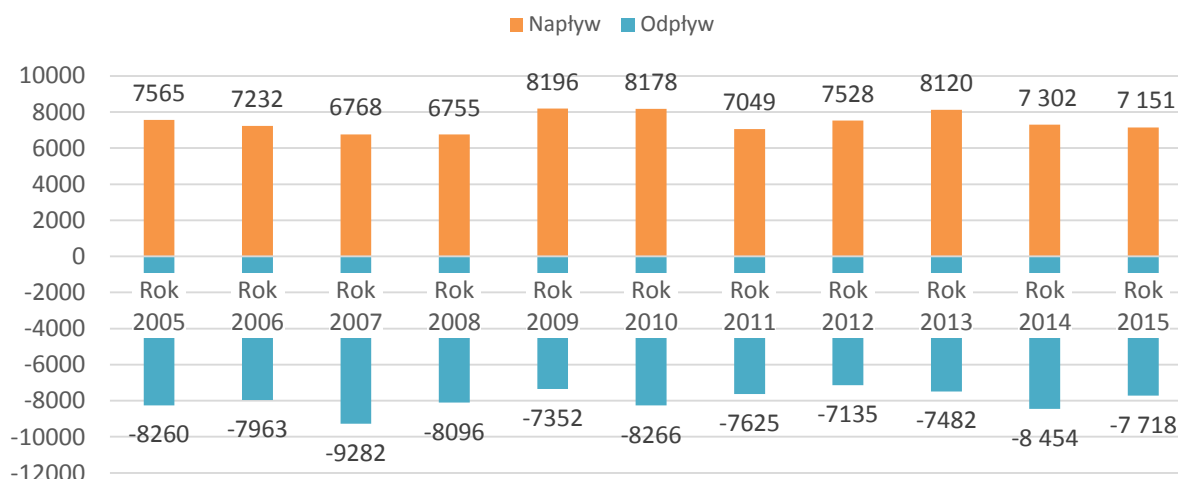
W porównaniu do stanu z dnia 31.12.2008 roku obecnie notujemy niższy poziom bezrobocia (dynamika=91%) - spadek był zróżnicowany dla poszczególnych gmin i miast. W tym okresie jedyny wzrost liczby bezrobotnych zanotowano w gminie Bobowa, a liczba bezrobotnych utrzymała się na tym samym poziomie w gminie Sękowa.

Zanotowany w ostatnich 12 miesiącach spadek liczby bezrobotnych był największy w gminie Ropa (dynamika=77%). W tym okresie gminie Bobowa odnotowano jedyny wzrost liczby bezrobotnych (dynamika=103%).

3.3. Bilans osób bezrobotnych

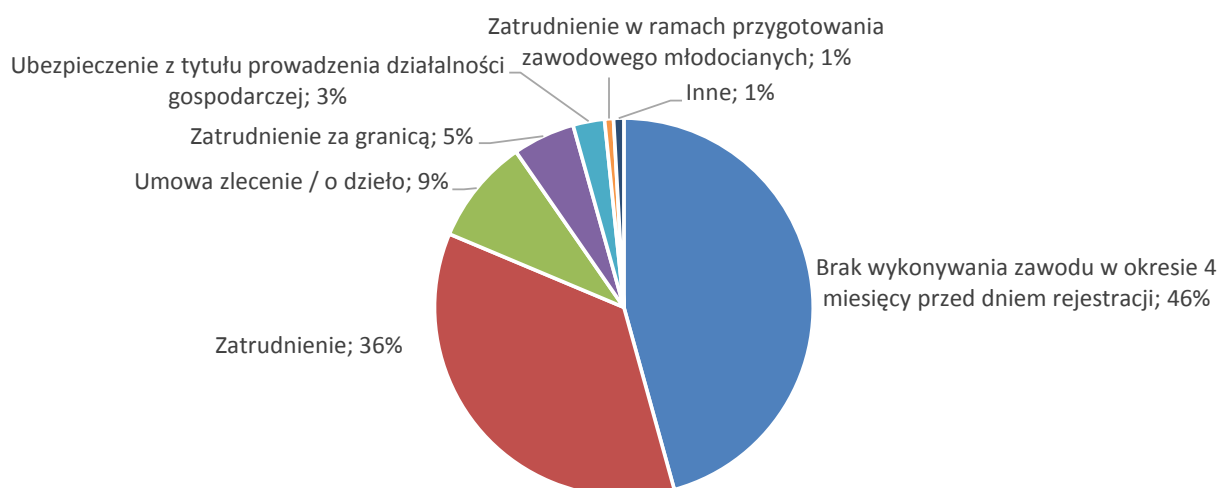
W 2015 roku do rejestru napłynęło 7151 osób bezrobotnych, tj. o 151 (2,1%) mniej niż w 2014 roku. W tym samym okresie statusu bezrobotnego pozbawiono 7718 osób, tj. o 736 (8,7%) mniej niż przed rokiem.

Rys.6. Napływ i odpływ bezrobotnych w ewidencji PUP Gorlice w latach 2005-2015. Źródło: PUP.

Przyczyną faktycznych rejestracji³ bezrobotnych często była niedawna utrata zatrudnienia (zakończenie umowy o pracę) – dotyczyło to 36% rejestrujących się osób. Część napływających osób pracowała uprzednio m.in. na podstawie umowy zlecenia/o dzieło, była zatrudniona za granicą lub prowadziła działalność gospodarczą – łącznie około 17% rejestrujących się osób. Bezpośrednio⁴ przed rejestracją w urzędzie nie pracowało 46% napływających bezrobotnych.

Rys.7. Napływ (rejestracje) bezrobotnych w 2015 roku wg przyczyn – dane przybliżone. Badano okres ostatnich 4 miesięcy poprzedzających dzień rejestracji. Źródło: PUP.

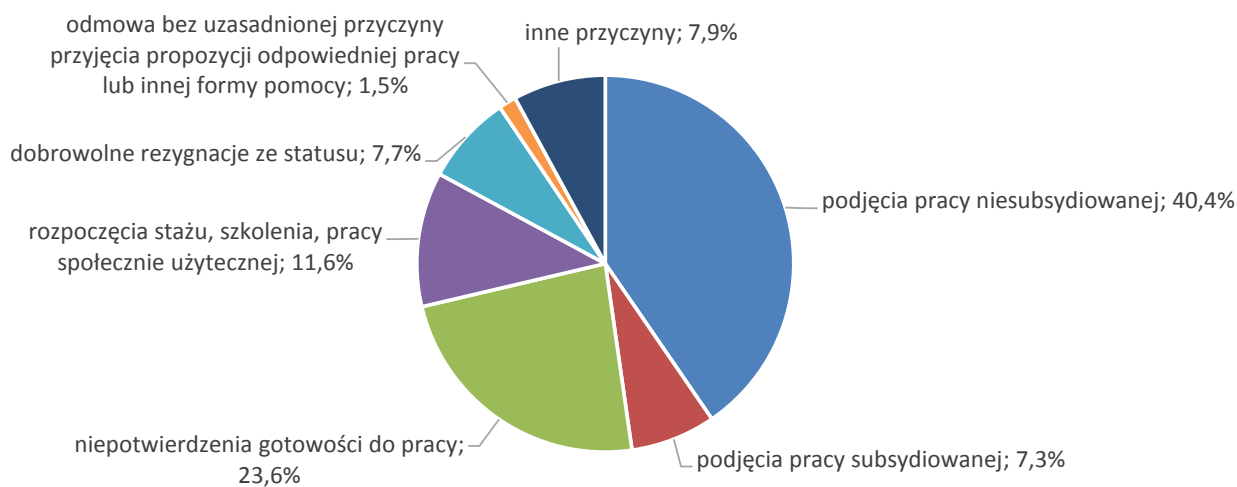
³ W analizie uwzględniono tylko faktyczne rejestracje czyli bez napływających osób bezrobotnych po zakończeniu organizowanych przez urząd staży, szkoleń, prac społecznie użytecznych itp.

⁴ W ustaleniu bezpośrednich przyczyn napływu bezrobotnych badano tylko okres czterech miesięcy poprzedzający dzień rejestracji.

Wśród bezrobotnych, którzy nie zarejestrowali się z przyczyn utraty pracy, należałoby wymienić w szczególności osoby wkraczające po raz pierwszy na rynek pracy, osoby bierne zawodowo (np. przebywające dotychczas na rentach, dobrowolnie bierne zawodowo), oraz zatrudnione w szarej strefie. Rejestracja niektórych osób miała także związek m.in. z wcześniejszym pozbawieniem statusu bezrobotnego za niepotwierdzenie gotowości do podjęcia pracy lub odmowę przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy.

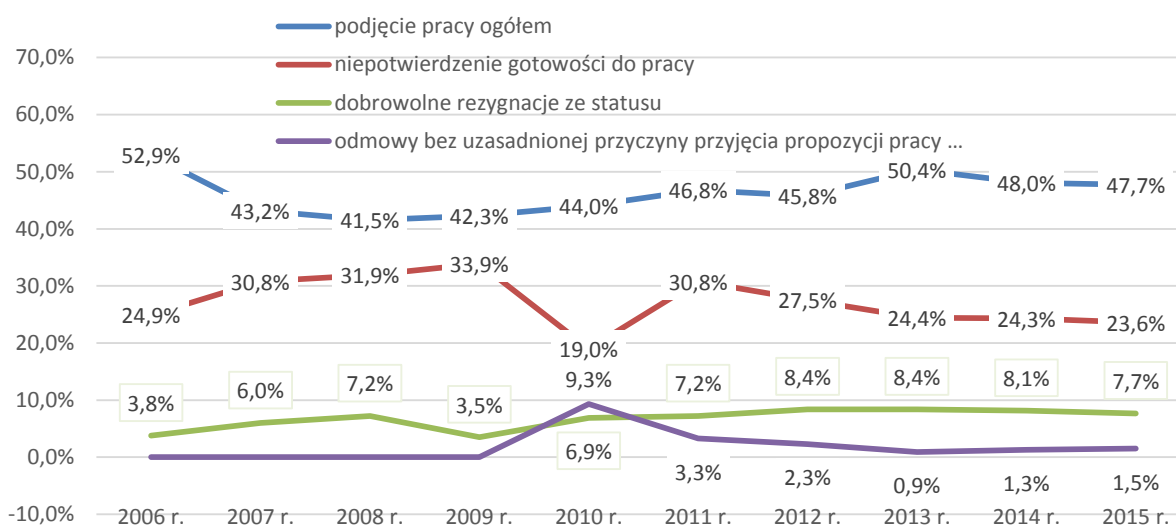
Wykreślenia z ewidencji bezrobotnych w ciągu minionego roku, były w 40,4% związane z podjęciem pracy niesubsydiowanej (w tym również za skierowaniem z urzędu). 23,6% wyłączeń było skutkiem niepotwierdzenia gotowości do pracy, 7,7% dobrowolnej rezygnacji ze statusu, a 1,5% odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy. Realizowane programy rynku pracy (subsidiowane zatrudnienie, miejsca aktywizacji zawodowej oraz szkolenia zawodowe) przyczyniły się do 18,9% wykreśleń z ewidencji. Inne przyczyny, stanowiące 7,9% odpływu to m.in. nabycie prawa do świadczenia przedemerytalnego, nabycie praw emerytalnych lub rentowych, podjęcie nauki.

Rys.8. Odpływ (wyłączenia) z ewidencji bezrobotnych w 2015 roku wg przyczyn. Źródło: PUP.

Podjęcie pracy było najczęstszą przyczyną utraty statusu bezrobotnego. W latach 2006-2015 stanowiło ono od 41,5% do 52,9% ogółu wyłączeń z ewidencji. Drugą, ze względu na częstotliwość, przyczyną wyłączeń z rejestru w analizowanych latach, było niepotwierdzenie gotowości do podjęcia pracy. W 2015 roku stanowiło ono 23,6% wykreśleń, najczęściej było powodem wykreśleń w latach 2007-2009 oraz w roku 2011.

Rys.9. Udział podjęć pracy, niepotwierdzeń gotowości i dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego w ogółem wyłączeń z ewidencji w latach 2006-2015. Dla lat 2010-2015 uwzględniono nową kategorię statystyczną – wyłączenia za odmowę bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy. Źródło: PUP.

Odptyw z ewidencji bezrobotnych spowodowany udziałem w aktywnych programach rynku pracy, najczęściej wiązał się z rozpoczęciem stażu u pracodawcy. W 2015 roku wyłączono w ten sposób z ewidencji 601 osób bezrobotnych (w tym w ramach bonu stażowego 75 osób). Szkolenie zawodowe rozpoczęło 231 osób (w tym w ramach bonu szkoleniowego 4 osoby), 136 osobom przyznano jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, 161 osób podjęło pracę na wyposażonym/doposażonym stanowisku pracy, 158 podjęło pracę w ramach prac interwencyjnych, a 30 w ramach robót publicznych. Ponadto, w ramach nowych form wsparcia 60 osób rozpoczęło Program Aktywizacja i Integracja (w tym prace społecznie użyteczne), pracę podjęło w ramach: bonu na zasiedlenie – 38 osób, bonu zatrudnieniowego – 21 osób, dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie bezrobotnego powyżej 50 roku życia – 12 osób.

Część wyłączeń z ewidencji bezrobotnych miała związek z dezaktywizacją zawodową. W 2015 roku było to m.in. nabycie przez 54 osób praw emerytalnych lub rentowych, nabycie przez 155 osób praw do świadczenia przedemerytalnego (w obydwu kategoriach odnotowano spadek liczby osób w stosunku do 2014 roku).

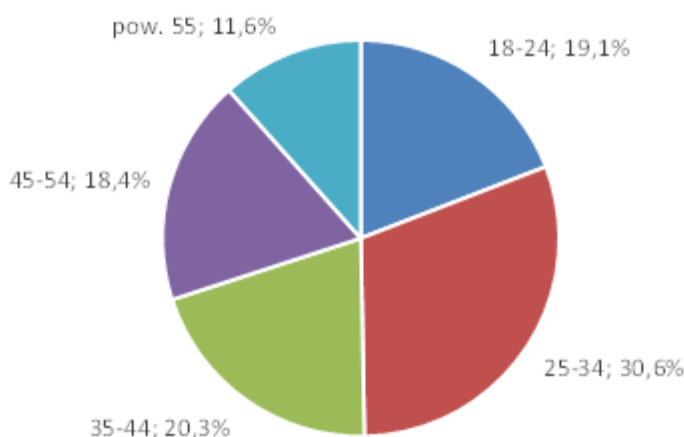
Tab.9. Wyłączenia z ewidencji bezrobotnych mające związek z dezaktywizacją zawodową. Dane za lata 2006-2015 dla powiatu gorlickiego. Źródło: PUP.

Powód wyłączenia z ewidencji	Rok 2006	Rok 2007	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2014
nabycie praw emerytalnych lub rentowych	60	72	56	39	132	217	76	77	81	54
nabycie praw do świadczenia przedemerytalnego	25	44	37	38	79	112	146	174	226	155
podjęcie nauki	36	41	38	38	28	20	15	26	20	23

3.4. Struktura osób bezrobotnych

Wiek jest bardzo często jedną z podstawowych cech oceny szans osób bezrobotnych na rynku pracy. Osoby w wieku do 25 lat stanowiły 19,1% ogółu bezrobotnych. W przedziale wieku 25-34 lat było 30,6%, a 35-44 lat - 20,3% osób. Osoby po 55 roku życia stanowiły 11,6% ogółu zarejestrowanych.

Rys.10. Struktura wieku osób bezrobotnych w powiecie. Dane według stanu na dzień 31.12.2015 r. Źródło: PUP.

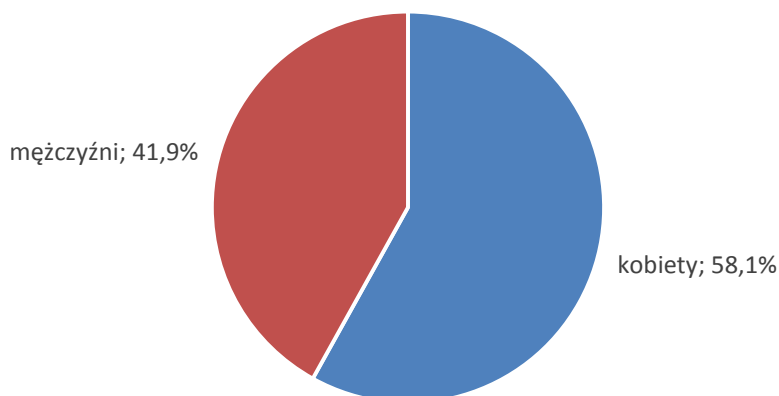

W latach 2005-2015 wzrósł udział osób bezrobotnych powyżej 55 roku życia z 1,8% do 11,6%. Drugą z istotnych zmian w strukturze wieku osób bezrobotnych był notowany od 2011 roku spadek odsetka osób do 25 roku życia (z 29,5% do 19,1%).

Tab.10. Zmiany w strukturze wieku bezrobotnych z powiatu gorlickiego w latach 2005-2015. Dane według stanu na dzień 31.XII. Źródło: PUP.

Wiek	Rok 2005	Rok 2006	Rok 2007	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
18-24	27,2%	25,8%	24,2%	26,3%	29,5%	29,1%	28,7%	26,7%	24,7%	22,1%	19,1%
25-34	30,4%	29,9%	29,2%	29,6%	30,3%	30,3%	30,5%	31,1%	30,7%	31,9%	30,6%
35-44	23,4%	22,6%	22,5%	20,9%	19,5%	18,7%	18,4%	19,1%	19,5%	19,2%	20,3%
45-54	17,2%	19,2%	20,8%	19,4%	16,6%	16,7%	16,9%	16,1%	16,8%	17,2%	18,4%
pow.55lat	1,8%	2,4%	3,4%	3,8%	4,2%	5,1%	5,5%	7,0%	8,3%	9,6%	11,6%

Rys.11. Struktura płci osób bezrobotnych w powiecie. Dane według stanu na dzień 31.12.2015 r. Źródło: PUP.

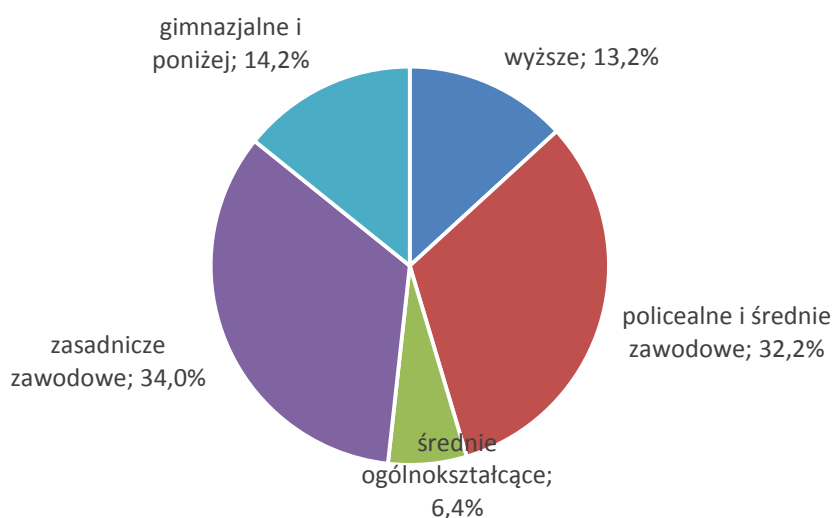
Według stanu na dzień 31.12.2015 r. kobiety stanowiły 58,1% zarejestrowanych bezrobotnych, wartość ta nieznacznie wzrosła w stosunku do stanu z końca 2014 roku. Największy udział kobiet wśród ogółu bezrobotnych był w 2008 roku, stanowiły one wówczas 63,7%.

Tab.11. Zmiany w strukturze płci bezrobotnych z powiatu gorlickiego w latach 2005-2015. Dane według stanu na dzień 31.XII. Źródło: PUP.

Płeć	Rok 2005	Rok 2006	Rok 2007	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
kobiety	57,4%	60,0%	62,9%	63,7%	55,4%	56,9%	59,1%	56,9%	55,3%	57,5%	58,1%
mężczyźni	42,6%	40,0%	37,1%	36,3%	44,6%	43,1%	40,9%	43,1%	44,7%	42,5%	41,9%

Osoby bezrobotne najczęściej legitymowały się wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (32,2% ogółu) lub zasadniczym zawodowym (34,0% ogółu). Wyższe wykształcenie posiadało 13,2% zarejestrowanych osób, a najniższe – gimnazjalne lub podstawowe – 14,2%.

Rys.12. Struktura poziomu wykształcenia osób bezrobotnych w powiecie. Dane według stanu na dzień 31.12.2015r. Źródło: PUP.

W latach 2006-2015 zwiększył się z 4,4% do 13,2% odsetek bezrobotnych posiadających wykształcenie wyższe oraz z 29,4% do 32,2% odsetek posiadający wykształcenie policealne i średnie zawodowe. W tych latach zmniejszył się natomiast odsetek osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym

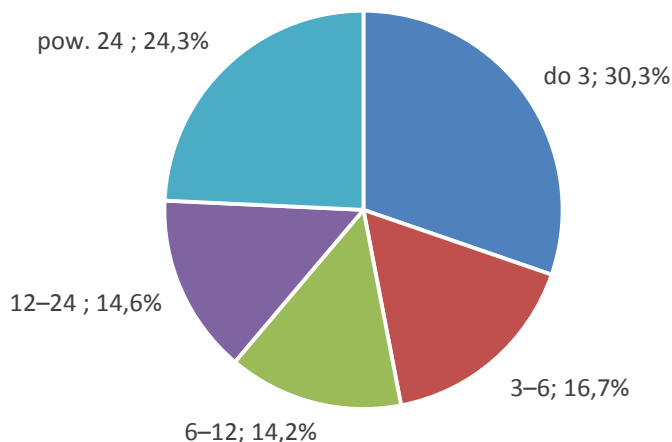
(z 42,4% do 34,0%) oraz gimnazjalnym i niższym (z 17,2% do 14,2%).

Tab.12. Zmiany w strukturze poziomu wykształcenia bezrobotnych z powiatu gorlickiego w latach 2005-2015. Dane według stanu na dzień 31.XII. Źródło: PUP.

Wykształcenie	Rok 2005	Rok 2006	Rok 2007	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
wyższe	4,4%	4,8%	5,8%	8,0%	8,8%	10,5%	12,7%	12,5%	12,4%	13,1%	13,2%
poli. i śr.zawo.	29,4%	30,7%	31,1%	32,5%	31,9%	33,2%	33,6%	32,5%	32,8%	33,0%	32,2%
śr. ogóln.	6,5%	7,5%	8,0%	8,7%	9,0%	8,4%	7,9%	7,8%	7,2%	7,1%	6,4%
zasadnicze zawodowe	42,4%	40,1%	38,1%	35,6%	36,4%	34,8%	33,9%	34,3%	34,7%	32,9%	34,0%
gimna. i niżej	17,2%	16,9%	16,9%	15,2%	13,9%	13,2%	12,0%	12,8%	12,8%	13,8%	14,2%

Osoby bezrobotne z powiatu gorlickiego można było podzielić na dwie, zbliżone co do liczebności, grupy: bezrobotnych zarejestrowanych przez okres do 6 miesięcy oraz bezrobotnych zarejestrowanych powyżej 6 miesięcy⁵. W ewidencji były osoby zarejestrowane przez krótki okres, do 3 miesięcy (stanowiły 30,3%) oraz osoby pozostające w niej powyżej 24 miesięcy (24,3%). Czas pozostawania bezrobotnych w ewidencji urzędu nie zmieniał się w ostatnich latach. W ciągu ostatnich pięciu lat wzrósł odsetek osób pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy.

Rys.13. Struktura czasu pozostawania bez pracy (w miesiącach) osób bezrobotnych w powiecie. Dane według stanu na dzień 31.12.2015 r. Źródło: PUP.

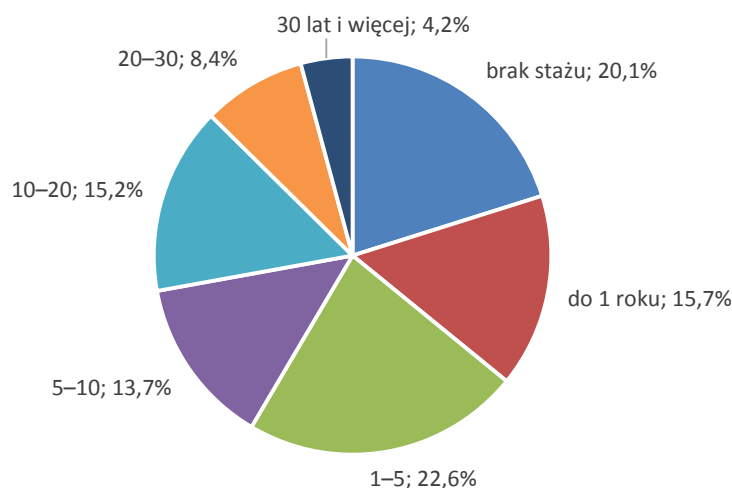
Tab.13. Zmiany w strukturze czasu pozostawania bez pracy (w miesiącach) osób bezrobotnych z powiatu gorlickiego w latach 2005-2015. Dane według stanu na dzień 31.XII. Źródło: PUP.

Czas pozost. bez pracy	Rok 2005	Rok 2006	Rok 2007	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
do 3	16,6%	17,5%	20,9%	28,6%	29,8%	30,9%	29,5%	31,1%	26,2%	27,8%	30,3%
3-6	10,8%	12,0%	12,2%	14,7%	19,7%	18,2%	17,6%	18,0%	19,1%	14,9%	16,7%
6-12	12,6%	13,5%	13,5%	15,6%	19,3%	17,7%	17,3%	16,5%	18,4%	15,4%	14,2%
12-24	15,8%	14,3%	15,3%	14,4%	14,9%	19,3%	19,3%	16,8%	17,6%	18,9%	14,6%
pow. 24	44,2%	42,7%	38,1%	26,6%	16,4%	13,9%	16,3%	17,6%	18,6%	23,0%	24,3%

⁵ Czas pozostawania bez pracy obejmuje okres od dnia ostatniego zarejestrowania się bezrobotnego w powiatowym urzędzie pracy.

Osoby bez stażu pracy stanowiły 20,1% ogółu bezrobotnych. Długość posiadanego stażu pracy zależała w dużym stopniu od wieku osoby. W ciągu 2015 roku wśród bezrobotnych zmniejszył się odsetek osób bez stażu pracy oraz ze stażem do 1 roku.

Rys.14. Struktura stażu pracy (w latach) osób bezrobotnych w powiecie. Dane według stanu na dzień 31.12.2015r. Źródło: PUP.

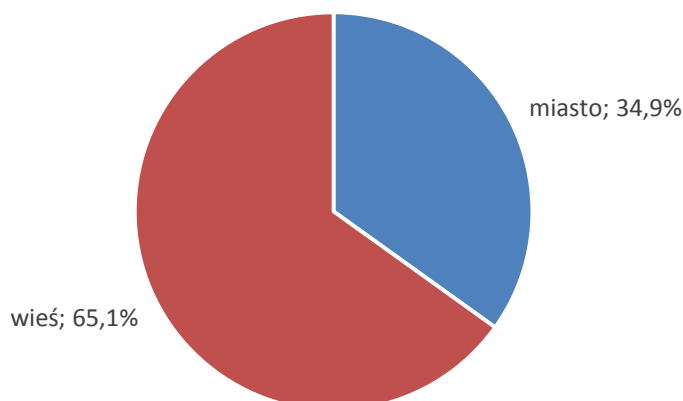

Tab.14. Zmiany w strukturze stażu pracy (w latach) osób bezrobotnych z powiatu gorlickiego w latach 2005-2015. Dane według stanu na dzień 31.XII. Źródło: PUP.

Staż pracy	Rok 2005	Rok 2006	Rok 2007	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
brak stażu	27,7%	27,2%	26,7%	25,9%	26,4%	26,6%	26,1%	24,0%	23,9%	23,2%	20,1%
do 1 roku	13,8%	14,0%	14,4%	14,8%	15,1%	14,8%	15,0%	14,9%	15,1%	16,4%	15,7%
1-5	18,8%	18,7%	18,9%	20,8%	23,0%	22,3%	23,5%	23,8%	22,9%	22,2%	22,6%
5-10	12,7%	12,6%	12,3%	11,9%	11,3%	11,5%	11,4%	12,1%	12,5%	12,5%	13,7%
10-20	17,0%	17,2%	16,8%	16,0%	13,7%	13,3%	12,9%	13,1%	13,2%	13,7%	15,2%
20-30	8,9%	9,0%	9,3%	8,8%	8,4%	8,5%	8,0%	8,2%	8,2%	7,8%	8,4%
30 lat i więcej	1,1%	1,3%	1,7%	1,9%	2,1%	2,9%	3,0%	4,0%	4,2%	4,2%	4,2%

Osoby zamieszkałe na wsi stanowiły 65,1% ogółu bezrobotnych. Decydowała o tym specyfika powiatu gorlickiego, w którym przeważała ludność z terenów wiejskich.

Rys.15. Struktura miejsca zamieszkania osób bezrobotnych w powiecie. Dane według stanu na dzień 31.12.2015 r. Źródło: PUP.

Tab.15. Zmiany w strukturze miejsca zamieszkania bezrobotnych z powiatu gorlickiego w latach 2005-2015. Dane według stanu na dzień 31.XII. Źródło: PUP.

Miejsce zamieszkania	Rok 2005	Rok 2006	Rok 2007	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
na wsi	68,1%	68,5%	66,4%	65,7%	65,1%	66,1%	65,0%	66,0%	66,6%	66,7%	65,1%
w mieście	31,9%	31,5%	33,6%	34,3%	34,9%	33,9%	35,0%	34,0%	33,4%	33,4%	34,9%

3.5. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, definiuje osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Według stanu na dzień 31.12.2015 r. grupy osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy to:

- bezrobotni do 30 roku życia,
- bezrobotni długotrwale⁶,
- bezrobotni powyżej 50 roku życia,
- bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej⁷,
- bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia,
- bezrobotni niepełnosprawni.

⁶ Według definicji, długotrwale bezrobotny - to bezrobotny pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych.

⁷ Brak pełnych danych statystycznych.

Na koniec 2015 roku, wśród osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji było:

- 1860 osób do 30 roku życia, co stanowiło 35,9% ogółu bezrobotnych. Odsetek tych osób zmniejszył się w ciągu minionego roku o 4,4 pkt. proc.
- 2854 osoby długotrwale bezrobotne, co stanowiło 55,1% ogółu bezrobotnych. Odsetek tych osób zmniejszył się w ciągu minionego roku o 1,0 pkt. proc.
- 1100 osób powyżej 50 roku życia, co stanowiło 21,2% ogółu bezrobotnych. Odsetek tych osób zwiększył się w ciągu minionego roku o 2,8 pkt. proc.
- 983 osób posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia oraz 4 osoby posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia, co stanowiło łącznie 19,0% ogółu bezrobotnych. Odsetek tych osób zmniejszył się w ciągu minionego roku o 2,8 pkt. proc.
- 548 osób niepełnosprawnych, co stanowiło 10,6% ogółu bezrobotnych. Odsetek tych osób zwiększył się w ciągu minionego roku o 1,9 pkt. proc.

Tab.16. Udział wybranych kategorii osób bezrobotnych z powiatu gorlickiego będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy⁸ w latach 2005-2015. Dane według stanu na dzień 31.XII. Źródło: PUP

Kategoria osób	Rok 2005	Rok 2006	Rok 2007	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Do 30 roku życia	x	x	x	x	x	x	x	x	42,7%	40,3%	35,9%
Długotrwale bezrobotni	72,8%	69,7%	68,1%	57,5%	48,8%	51,4%	51,6%	48,7%	50,1%	56,1%	55,1%
Powyżej 50 roku życia	8,6%	10,1%	12,4%	12,8%	12,3%	13,7%	14,2%	15,2%	17,0%	18,4%	21,2%
posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	x	x	x	x	x	x	x	x	x	21,8%	19,0%
Niepełnosprawni	3,9%	4,3%	5,8%	9,3%	8,4%	9,5%	9,6%	9,0%	9,4%	8,7%	10,6%

x – brak danych, kategorie są uwzględniane w statystyce osób od 2014 roku.

⁸ Osoby w szczególnej sytuacji definiuje ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j.Dz. U. z 2015 r. poz. 149 ze zm.).

3.6. Kwalifikacje zawodowe bezrobotnych

Według stanu na dzień 31.12.2015 roku najliczniejsze grupy zawodowe bezrobotnych to:

- Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 25,9% ogółu zarejestrowanych, w szczególności w zawodach: cukiernik, ślusarz, krawiec, murarz, tokarz w metalu, mechanik pojazdów samochodowych, malarz budowlany.
- Pracownicy usług i sprzedawcy – 20,5% ogółu zarejestrowanych, w szczególności w zawodach: sprzedawca, kucharz, technik handlowiec, kelner, fryzjer, robotnik gospodarczy.
- Technicy i inny średni personel – 17,5% ogółu zarejestrowanych, w szczególności w zawodach: technik ekonomista, technik żywienia i gospodarstwa domowego, technik mechanik, technik budownictwa.

Wśród bezrobotnych było wiele osób posiadających zawód z grupy specjalistów, najczęściej pedagoga, specjalisty administracji publicznej, ekonomisty. Liczne osoby bezrobotne zarejestrowane były także w zawodzie pomocniczego robotnika budowlanego oraz rolnika.

Tab.17. Struktura osób bezrobotnych wg wielkich grup zawodowych i zawodów, w których było zarejestrowanych na dzień 31.XII (w którymkolwiek z lat 2010-2015) co najmniej 20 osób. Źródło: PUP.

Kod zawodu	Nazwa grupy i zawodu	Liczba bezrobotnych					
		2010r	2011r	2012r	2013r	2014r	2015r
0	SIŁY ZBROJNE	1	0	0	1	0	0
1	PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNIICY I KIEROWNICY	10	16	15	7	13	10
2	SPECJALIŚCI	633	692	779	852	748	683
235921	Pedagog	40	43	62	79	66	62
242217	Specjalista administracji publicznej	60	61	65	78	66	58
263102	Ekonomista	62	65	67	67	68	56
243106	Specjalista do spraw marketingu i handlu	40	41	35	40	34	31
242113	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	27	27	27	43	32	27
222101	Pielęgniarka	54	41	47	35	28	21
241103	Specjalista do spraw rachunkowości	11	16	20	26	22	20
261906	Legislator	19	16	14	21	18	15
213205	Inżynier rolnictwa	15	9	21	15	10	12
233025	Nauczyciel wychowania fizycznego	15	22	18	16	10	10
234113	Nauczyciel nauczania początkowego	10	13	20	16	14	10
264302	Filolog języka nowożytnego	16	20	15	22	16	10
3	TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	1232	1102	1142	1282	1057	905
331403	Technik ekonomista	249	222	184	226	184	153
322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	187	170	171	183	165	140
311504	Technik mechanik	136	108	114	130	99	83
311204	Technik budownictwa	102	75	93	122	93	77
314207	Technik rolnik	75	80	76	77	58	48
334306	Technik administracji	34	44	46	41	44	36
311924	Technik technologii odzieży	54	45	44	39	35	34
351203	Technik informatyk	47	41	45	66	45	29
331402	Technik agrobiznesu	25	21	26	28	29	24
325511	Technik ochrony środowiska	41	32	26	24	18	18
325907	Terapeuta zajęciowy	21	25	24	29	26	18
311509	Technik mechanik obróbki skrawaniem	1	4	19	21	18	14

311303	Technik elektryk	28	23	22	31	19	13
311922	Technik technologii drewna	18	23	20	21	18	13
311408	Technik elektronik	25	14	17	21	12	9
4	PRACOWNICY BIUROWI	197	184	169	199	165	138
411004	Technik prac biurowych	90	85	63	73	54	45
422103	Technik obsługi turystycznej	19	16	14	30	24	25
422402	Technik hotelarstwa	20	17	28	30	34	23
432103	Magazynier	24	29	34	29	24	20
5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	1177	1136	1158	1265	1141	1061
522301	Sprzedawca	445	435	416	477	417	401
512001	Kucharz	296	277	282	317	267	236
522305	Technik handlowiec	144	137	145	134	124	119
513101	Kelner	92	82	112	101	108	86
514101	Fryzjer	31	32	43	49	46	56
515303	Robotnik gospodarczy	65	62	53	60	68	55
514207	Technik usług kosmetycznych	4	14	17	17	14	20
6	ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	191	164	176	169	145	140
613003	Rolnik	120	102	107	105	91	89
621002	Robotnik leśny	25	21	25	26	22	18
7	ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	1724	1490	1648	1879	1447	1344
751201	Cukiernik	210	198	224	219	183	170
722204	Ślusarz	216	187	208	229	163	161
753105	Krawiec	134	123	111	122	110	104
711202	Murarz	125	109	120	141	99	87
722314	Tokarz w metalu	95	75	90	112	89	83
723103	Mechanik pojazdów samochodowych	35	34	49	69	53	54
713102	Malarz budowlany	70	66	55	73	58	51
752206	Stolarz galanterii drzewnej	61	48	48	46	42	44
752205	Stolarz	53	37	46	52	27	37
751204	Piekarz	60	54	52	62	38	36
712904	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie	39	32	39	55	59	28
723105	Mechanik samochodów osobowych	61	56	61	56	36	27
741207	Elektromonter (elektryk) zakładowy	24	23	24	23	26	27
712604	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	2	9	15	24	25	24
712601	Hydraulik	30	23	20	22	17	23
722301	Frezer	31	26	26	34	23	22
741201	Elektromechanik	3	5	18	21	16	22
713101	Malarz-tapeciarz	27	18	19	26	17	20
723304	Mechanik maszyn i urządzeń do obróbki metali	24	18	19	17	18	19
741202	Elektromechanik elektrycznych przyrządów pomiarowych	31	23	23	22	15	13
722101	Kowal	13	12	19	22	13	10
723307	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	19	18	22	28	11	10
8	OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	190	165	183	196	163	169
834103	Mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych	32	31	34	36	30	25
813101	Aparatowy procesów chemicznych	28	22	17	23	16	20
815605	Obuwnik przemysłowy	20	16	19	20	17	12
833203	Kierowca samochodu ciężarowego	19	21	28	21	14	12
9	PRACOWNICY PRZY PRACACH PROSTYCH	310	262	307	365	320	266
931301	Pomocniczy robotnik budowlany	90	75	88	99	95	70
911207	Sprzątaczką biurowa	29	30	26	36	31	33
932911	Pomocniczy robotnik w przemyśle przetwórczym	32	30	25	32	23	24
932101	Pakowacz ręczny	16	10	14	26	27	16
941201	Pomoc kuchenna	19	20	14	16	19	14
-	BEZ ZAWODU	781	659	686	686	550	466

3.2. Aktywne programy rynku pracy dla osób bezrobotnych

Powiatowy Urząd Pracy realizuje zadania wynikające z ustawy, z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, określającej usługi i instrumentów możliwe do zastosowania wobec osób bezrobotnych celem ich aktywizacji na rynku pracy. Dzielą się na wsparcie:

w poszukiwaniu pracy i rozwiązywaniu problemów zawodowych

Pośrednictwo pracy

Pośrednictwo pracy jest jedną z podstawowych usług rynku pracy, realizowaną przez powiatowe i wojewódzkie urzędy pracy na rzecz poszukujących pracy oraz pracodawców a w ramach niego uzyskiwać dostęp do informacji o ofertach pracy, otrzymać ofertę odpowiedniej pracy, uczestniczyć w giełdach pracy i targach pracy z pracodawcami.

Poradnictwo zawodowe

Poradnictwo zawodowe polega na udzielaniu pomocy przez pracownika urzędu pracy w rozwiązywaniu problemów zawodowych osób zgłaszających się po taką pomoc do urzędu. Poradnictwo może być realizowane w formie indywidualnej lub grupowej - spotkań warsztatowych z osobami potrzebującymi pomocy

w podnoszeniu i uzupełnianiu kwalifikacji

Staże i bony stażowe

Staż to nabywanie przez bezrobotnego umiejętności praktycznych do wykonywania pracy przez wykonywanie zadań w miejscu pracy bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą. Korzystanie ze stażu pozwala więc zdobyć doświadczenie zawodowe, stwarzając tym samym większe szansę na uzyskanie zatrudnienia.

Szkolenia i bony szkoleniowe

Szkolenia dla osób bezrobotnych są formą aktywizacji zawodowej finansowaną przez urzędy pracy, prowadzoną w formie kursu obejmującego przeciętnie nie mniej niż 25 godzin zegarowych w tygodniu, chyba że przepisy odrębne przewidują niższy wymiar szkolenia. Uczestnik szkolenia otrzymuje co miesiąc stypendium równe 120% zasiłku dla bezrobotnych, jeżeli miesięczny wymiar godzin szkolenia wynosi co najmniej 150 godzin; w przypadku niższego miesięcznego wymiaru godzin szkolenia wysokość stypendium ustala się proporcjonalnie, z tym że stypendium nie może być niższe niż 20% zasiłku. Po ukończeniu szkolenia uczestnik otrzymuje zaświadczenie lub inny dokument wystawiony przez instytucję szkoleniową.

w podejmowaniu zatrudnienia poprzez finansowe wsparcie pracodawców

Prace interwencyjne

Prace interwencyjne oznaczają zatrudnienie bezrobotnego przez pracodawcę z częściowym dofinansowaniem pracodawcy wynagrodzenia przez urząd pracy. Celem jest ułatwienie bezrobotnym powrotu na rynek pracy.

Roboty publiczne

Roboty publiczne oznaczają zatrudnienie bezrobotnego w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy przy wykonywaniu prac finansowanych lub dofinansowanych ze środków samorządu terytorialnego, budżetu państwa, funduszy celowych, organizacji pozarządowych, spółek wodnych i ich związków.

Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy

Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy to pomoc finansowa udzielana przez Powiatowy Urząd Pracy w związku z utworzeniem lub doposażeniem stanowiska pracy i zatrudnieniem na tym stanowisku skierowanej osoby bezrobotnej przez okres 24 miesięcy.

Bon zatrudnieniowy

Bon zatrudnieniowy stanowi gwarancję zrefundowania pracodawcy części kosztów wynagrodzenia i składek na ubezpieczenia społeczne w związku z zatrudnieniem bezrobotnego posiadacza bonu. Celem tego instrumentu aktywizacyjnego jest zachęcenie młodych bezrobotnych do samodzielnego podejmowania działań zmierzających do uzyskania zatrudnienia.

Refundacja części kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody i składki na ubezpieczenia społeczne skierowanych bezrobotnych do 30 roku życia

Celem tego rozwiązania jest zachęcenie pracodawców do zatrudniania osób młodych poprzez gwarantowanie refundacji części kosztów pracy do wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne należnymi od pracodawcy. Jednocześnie w założeniu instrument ten powinien spowodować zmniejszenie liczby pozapracowniczych form zatrudnienia i ułatwić przechodzenie do zatrudnienia w ramach umowy o pracę, w tym w dalszej perspektywie również na umowy o pracę na czas nieokreślony. Jednocześnie omawiana forma wsparcia ma zmierzać do podniesienia aktywności zawodowej osób z tej grupy wiekowej.

w innych aktywnościach na rynku pracy

Dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej

Dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej – jest to forma wsparcia udzielana osobom bezrobotnym, absolwentom integracji społecznej oraz absolwentom klubów integracji społecznej, którzy pragną rozpocząć własną działalność gospodarczą.

Bon na zasiedlenie

Bon na zasiedlenie który stanowi gwarancję przyznania środków finansowych na pokrycie kosztów zamieszkania w związku z podjęciem zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej poza miejscem dotychczasowego zamieszkania.

Formy wsparcia były realizowane ze środków Funduszu Pracy oraz m.in. środków pozyskiwanych w ramach projektów unijnych współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Pomoc była udzielana osobom bezrobotnych według profili pomocy do których byli kwalifikowani. Profil pomocy ustalało się w trakcie wywiadu z osobą bezrobotną na podstawie diagnozy jej oddalenia od rynku pracy: od profilu I – osób najbardziej aktywnych na rynku pracy i radzących sobie w poszukiwaniu pracy, do profilu III – osób nieaktywnych i nieposzukujących pracy. Największy zakres wsparcia został ustawowo przewidziany dla osób będących w II profilu pomocy.

Tab.18. Liczba osób bezrobotnych z ustalonym profilem pomocy. Stan na dzień 31.12.2015 rok. Źródło: PUP.

Wyszczególnienie	Liczba osób	Udział
ogółem	4921	100,0%
profil I	553	11,2%
profil II	3247	66,0%
profil III	1121	22,8%

Według stanu na dzień 31.12.2015 r. 95,0% ogółu bezrobotnych miało ustalony profil pomocy. Najwięcej wśród nich – 66,0% – miało ustalony II profil pomocy. Wykaz realizowanych w 2015 roku form pomocy, wraz z liczbą i strukturą korzystających z nich osób bezrobotnych przedstawiono poniżej.

Tab.19. Struktura osób rozpoczynających w 2015 roku korzystanie z poszczególnych usług i instrumentów rynku. Źródło: PUP.

Forma wsparcia	Ogółem bezrobotni	Kobiety	Wieś	Do 30 r. ż.	Do 25 r. ż.	Powyżej 50 r. ż.	Długo-trwale
Udział w ogółem bezrobotnych ^a	5317 ^b	58%	66%	37%	20%	20%	57%
Udział w formie wsparcia – kto był aktywizowany?							
Rozpoczęcie stażu (w tym bon stażowy)	601	68%	74%	93%	66%	1%	37%

Rozpoczęcie szkolenia (w tym bon szkoleniowy)	231	30%	64%	50%	26%	12%	33%
Podjęcie pracy na doposażonym / wyposażonym stanowisku pracy	161	48%	68%	42%	19%	9%	39%
Podjęcie pracy w ramach prac interwencyjnych	158	54%	65%	39%	22%	6%	44%
Przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej	136	35%	64%	54%	25%	4%	19%
Rozpoczęcie Programu Aktywizacja i Integracja	60	80%	88%	20%	8%	15%	95%
Podjęcie pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	38	50%	58%	100%	39%	-	11%
Podjęcie pracy w ramach robót publicznych	30	40%	93%	27%	20%	23%	47%
Podjęcia pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	21	57%	76%	100%	33%	-	33%
Podjęcie pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia	12	42%	67%	-	-	100%	42%

^a udział danej grupy osób w liczbie bezrobotnych w 2015 roku

^b średnioroczna liczba osób bezrobotnych w 2015 roku

Kobiety były w większości uczestnikami organizowanych staży (68% osób zaktywizowanych tą formą) oraz Programu Aktywizacja i Integracja (80%). Rzadziej natomiast korzystały ze szkoleń zawodowych - stanowiąc 30% uczestników i jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej (35%). Osoby zamieszkałe na wsi były uczestnikami wszystkich form wsparcia, w szczególności stanowiły one większość w Programie Aktywizacja i Integracja (88% uczestników) oraz robotach publicznych – 93%. Osoby młode (do 30 roku życia) to grupa bezrobotnych, którzy najliczniej korzystali ze staży organizowanych u pracodawców – stanowiły 93% uczestników. Wyłącznie do tej grupy były kierowane formy wsparcia w ramach przyznawanych bonów (stażowych, na zasiedlenie, zatrudnieniowych). Osoby powyżej 50 roku życia korzystały ze wszystkich dopuszczonych przepisami form wsparcia, często będąc uczestnikami robót publicznych (stanowiły 23% uczestników). W jednej z form wsparcia osoby te stanowiły wyłącznych adresatów – skorzystało z niej 12 osób. Osoby długotrwale bezrobotne, które stanowiły 57% zarejestrowanych bezrobotnych, stosunkowo często kierowane były do Programu Aktywizacja i Integracja (stanowiąc 95% uczestników). Instrumentami, z których rzadziej skorzystali długotrwale bezrobotni były bonu na zasiedlenie (11%) oraz jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej (19%).

Efektywność zatrudnieniowa to wskaźnik odzwierciedlający rezultat form wsparcia realizowanych dla osób bezrobotnych przez powiatowy urząd pracy - jest to procent osób które podjęły zatrudnienie w trakcie lub w okresie do 3 miesięcy od zakończenia udziału we wsparciu. Wskaźnik jest obliczany oddzielnie dla każdej z form wsparcia.

Tab.20. Efektywność zatrudnieniowa poszczególnych form aktywizacji zakończonych w 2015 roku. Źródło: PUP.

Forma wsparcia / rezultat		Liczba bezrobotnych	Efektywność
Szkolenia zawodowe	ukończyły szkolenie	231	x
	w tym ukończyły szkolenie w ramach bonu szkoleniowego	4	x
	podjęły pracę w trakcie lub po ukończeniu szkolenia	189	81,8%
	w tym podjęły pracę niesubsydiowaną w trakcie lub po ukończeniu szkolenia	53	22,9%
	podjęły pracę w trakcie lub po wykorzystaniu bonu szkoleniowego	4	100,0%
	w tym podjęły pracę niesubsydiowaną w trakcie lub po wykorzystaniu bonu szkoleniowego	4	100,0%
Staż	ukończyły staż	439	x
	w tym ukończyły staż w ramach bonu stażowego	100	x
	podjęły pracę w trakcie lub po ukończeniu stażu	392	89,3%
	w tym podjęły pracę niesubsydiowaną w trakcie lub po ukończeniu stażu	390	88,8%
	podjęły pracę w trakcie lub po wykorzystaniu bonu stażowego	90	90,0%
	w tym podjęły pracę niesubsydiowaną w trakcie lub po wykorzystaniu bonu stażowego	90	90,0%
Bon na zasiedlenie	rozliczyły bon na zasiedlenie	16	x
	podjęły pracę w wyniku skorzystania z bonu na zasiedlenie	16	100,0%
	w tym podjęły pracę niesubsydiowaną w wyniku skorzystania z bonu na zasiedlenie	16	100,0%
Bon na zatrudnienie	Ukończyły pracę w ramach bonu zatrudnieniowego	3	x
	podjęły pracę w wyniku skorzystania z bonu zatrudnieniowego	3	100,0%
	w tym podjęły pracę niesubsydiowaną w wyniku skorzystania z bonu zatrudnieniowego	3	100,0%
Prace interwencyjne	ukończyły prace interwencyjne	94	x
	podjęły pracę w trakcie lub po pracach interwencyjnych	88	93,6%
	w tym podjęły pracę niesubsydiowaną w trakcie lub po pracach interwencyjnych	88	93,6%
Roboty publiczne	ukończyły roboty publiczne	28	
	podjęły pracę w trakcie lub po robotach publicznych	26	92,9%
	w tym podjęły pracę niesubsydiowaną w trakcie lub po robotach publicznych	26	92,9%
Program Aktywizacja i Integracja	ukończyły prace społecznie użyteczne w ramach PAI	57	x
	podjęły pracę w trakcie lub po ukończeniu prac społecznie użytecznych w ramach PAI	4	7,0%
	w tym podjęły pracę niesubsydiowaną w trakcie lub po ukończeniu prac społecznie użytecznych w ramach PAI	3	5,3%
Jednorazowe środki na działalność gospodarczą	zakończyły określony w umowie okres prowadzenia działalności gospodarczej	152	x
	prowadziły działalność gospodarczą 3 miesiące po zakończeniu umowy	149	98,0%
Wyposażenie / doposażenie stanowiska pracy	zakończyły zatrudnienie w ramach refundacji pracodawcy kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy	97	x
	pracowały 3 miesiące po zakończeniu umowy	66	68,0%
Poradnictwo zawodowe	skorzystały z porad indywidualnych	1048	
	podjęły pracę po skorzystaniu z porad indywidualnych	299	28,5%
	w tym podjęły pracę niesubsydiowaną po skorzystaniu z porad indywidualnych	239	22,8%

Szkolenie w zakresie poszukiwania pracy	ukończyły szkolenie z zakresu umiejętności poszukiwania pracy	35	x
	podjęły pracę w trakcie lub po zakończeniu szkolenia z zakresu umiejętności poszukiwania pracy	14	40,0%
	w tym podjęły pracę niesubsydiowaną w trakcie lub po zakończeniu szkolenia z zakresu umiejętności poszukiwania pracy	12	34,3%

Efektywność zatrudnieniowa poszczególnych form wsparcia zakończonych w 2015 roku przedstawiała się następująco: szkolenia zawodowe – 81,8%, staże – 89,3%, bon na zasiedlenie – 100%, bon zatrudnieniowy – 100%, prace interwencyjne - 93,6%, roboty publiczne 92,9%, program aktywizacja i integracja – 7,0%, jednorazowe środki na działalność gospodarczą – 98,0%, wyposażenie doposażenie stanowiska pracy – 68,0%, poradnictwo indywidualne – 28,5%, szkolenia z zakresu umiejętności poszukiwania pracy – 40,0%.

Podsumowanie

Powiat gorlicki jest położony w południowo-wschodniej części województwa małopolskiego. Tereny wiejskie zamieszkiwało 67,2% ludności powiatu, 50,5% populacji stanowiły kobiety, a 62,4% osób było w wieku produkcyjnym (18-60/65).

Gospodarka powiatu to w dużej mierze działalność sektora małej i średniej przedsiębiorczości (małe przedsiębiorstwa stanowiły 95% ogółu zarejestrowanych podmiotów). W przeliczeniu na 1000 mieszkańców na terenie powiatu gorlickiego było zarejestrowanych 71,6 podmiotów gospodarki (ogółem w Małopolsce 108,0). Najczęstszym rodzajem działalności było budownictwo - prowadziło je 23,8% firm, handel hurtowy i detaliczny - 20,4%, przetwórstwo przemysłowe - 12,0%. W pozostałych obszarach działalności funkcjonowało po mniej niż 7% ogółu podmiotów.

W 2015 roku za samym pośrednictwem urzędu pracy pracodawcy poszukiwali pracowników poprzez zgłoszenie 2083 wolnych miejsca pracy lub aktywizacji zawodowej. W stosunku do roku 2014 ich liczba wzrosła o 182, tj. o blisko 10%. Pracodawcy najczęściej poszukiwali wykwalifikowanych osób do pracy w przemyśle, budownictwie i usługach, m.in.: kucharzy, cukierników, piekarzy, spawaczy, ślusarzy, operatorów obrabiarek sterowanych numerycznie, księgowych, monterów instalacji i urządzeń telekomunikacyjnych (telemonter), technologów robót wykończeniowych w budownictwie, monterów konstrukcji stalowych, murarzy, stolarzy, monterów instalacji i urządzeń sanitarnych, mechaników samochodów osobowych, mechaników pojazdów samochodowych, kelnerów, kosmetyczek, fryzjerów, fizjoterapeutów, operatorów koparek, kierowców samochodów ciężarowych i samochodów dostawczych, magazynierów. Duże zapotrzebowanie dotyczyło także sprzedawców i kasjerów handlowych, które zgłaszali pracodawcy prowadzący działalność w handlu. Popyt był także na pracowników pomocniczych takich jak m.in. pomocniczy robotnik budowlany, robotnik gospodarczy, pracownik ochrony fizycznej, sprzątaczkę biurową, a także technik prac biurowych.

Na podstawie wywiadów ankietowych przeprowadzonych w ramach badania lokalnego rynku pracy realizowanego przez Powiatowy Urząd Pracy w Gorlicach w 2015 roku oszacowano że 23% pracodawców którzy poszukiwali pracowników, mogło mieć problemy ze znalezieniem odpowiednich kandydatów. Wśród pracodawców mających trudności z obsadzeniem wolnych stanowisk pracy 61% wskazało na brak u kandydatów kwalifikacji i umiejętności praktycznych, co trzeci natomiast (33%) przyznał, że brakuje osób chętnych do pracy – brak im odpowiednich postaw i motywacji do pracy.

Według stanu na dzień 31.12.2015 r., stopa bezrobocia w powiecie gorlickim wynosiła 11,3% i była wyższa od krajowej (9,8%) i wojewódzkiej (8,4%). W Powiatowym Urzędzie Pracy w Gorlicach były

zarejestrowane 5182 osoby bezrobotne. W 2015 roku liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 567 osób, osiągając najniższy, z dotychczas notowanych na koniec roku, poziom.

W 2015 roku do rejestru napłynęło 7151 osób bezrobotnych, tj. o 151 (2,1%) mniej niż w 2014 roku. Bezpośrednio przed rejestracją w Urzędzie nie pracowało 46% bezrobotnych (w odniesieniu do faktycznych rejestracji - szczegóły w raporcie). Niedawna utrata zatrudnienia (zakończenie umowy o pracę) – dotyczyła 36% rejestrujących się osób. Pozostałe osoby (18%) pracowały m.in. na podstawie umów-zleceń, były zatrudnione za granicą lub prowadziły działalność gospodarczą. W analizowanym roku statusu bezrobotnego pozbawiono 7718 osób (tj. o 736 - 8,7% mniej niż przed rokiem), najczęściej – w 40,4% w związku z podjęciem pracy niesubsydiowanej (w tym również za skierowaniem z urzędu). 23,6% wyłączeń było skutkiem niepotwierdzenia gotowości do pracy, 7,7% dobrowolnej rezygnacji ze statusu, a 1,5% odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy. Realizowane programy rynku pracy (subsydiowane zatrudnienie, miejsca aktywizacji zawodowej oraz szkolenia zawodowe) przyczyniły się do 18,9% wykreśleń z ewidencji. Efektywność zatrudnieniowa poszczególnych form wsparcia zakończonych w 2015 roku przedstawiała się następująco: szkolenia zawodowe – 81,8%, staże – 89,3%, bon na zasiedlenie – 100%, bon zatrudnieniowy – 100%, prace interwencyjne - 93,6%, roboty publiczne 92,9%, program aktywizacja i integracja – 7,0%, jednorazowe środki na działalność gospodarczą – 98,0%, wyposażenie/doposażenie stanowiska pracy – 68,0%, poradnictwo indywidualne – 28,5%, szkolenia z zakresu umiejętności poszukiwania pracy – 40,0%.

Większość – 79,9% – bezrobotnych pozostających w ewidencji urzędu pracy na dzień 31.12.2015 r. to osoby, które dotychczas pracowały zawodowo. Ze względu na demografię powiatu, 65,1% ogółu bezrobotnych stanowili mieszkańcy wsi. W końcu 2015 roku udział kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych wynosił 58,1%. Połowę bezrobotnych stanowiły osoby do 34 lat – łącznie 49,7%. Duża liczba bezrobotnych posiadała niski poziom wykształcenia – zasadniczy zawodowy / gimnazjalny i niższy (odpowiednio 34,0% i 14,2% ogółu bezrobotnych). Dyplomem ukończenia szkół wyższych legitymowało się 13,2% bezrobotnych. Odsetek osób, które posiadały status bezrobotnego powyżej 24 miesięcy wynosił 24,3%.

Osoby bezrobotne posiadały wiele różnych zawodów. Najczęściej powtarzające się, w których byli zarejestrowani, to: sprzedawca (401), kucharz (236), cukiernik (170), ślusarz (161), technik ekonomista (153), technik żywienia i gospodarstwa domowego (140), technik handlowiec (119), krawiec (104).

Trudną sytuację zatrudnieniową utrzymującą się w 2015 roku w powiecie gorlickim potwierdziły wyniki segmentacji osób bez pracy. Oszacowano, że w grupie osób wymagających wsparcia w postaci usług i instrumentów rynku pracy (tj. osób z ustalonym II profilem pomocy) znajdowało się 66,0% klientów

Urzędu. Do bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy zaliczono osoby do 30 roku życia (stanowiły 35,9% ogółu bezrobotnych), osoby powyżej 50 roku życia (21,2%), osoby długotrwale bezrobotne (55,1%), osoby niepełnosprawne (10,6%) oraz osoby wychowujące co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno, niepełnosprawne dziecko do 18 roku życia (łącznie 19,0%).

Najwięcej osób bezrobotnych Powiatowy Urząd Pracy aktywizował poprzez organizację staży u pracodawców. Ich uczestnikami były w większości kobiety, które stanowiły 68% osób korzystających z tej formy wsparcia. Mężczyźni częściej korzystali z jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej stanowiąc 65% osób ich otrzymujących oraz ze szkoleń zawodowych (75%). Udział osób w poszczególnych programach rynku pracy był często uzależniony od ich wieku, różnił się m.in. także pod względem miejsca zamieszkania tych osób oraz posiadania statusu długotrwale bezrobotnego.

Spis tabel i wykresów

Tab.1.	Struktura ludności powiatu gorlickiego według płci, miejsca zamieszkania i wieku. Stan na dzień 31.12.2015r. Źródło: GUS.....	4
Tab.2.	Liczba mieszkańców powiatu gorlickiego (w tysiącach) w latach 2000-2015 w podziale na wiek przedprodukcyjny, produkcyjny i poprodukcyjny. Dane według stanu na dzień 31.XII. Źródło: GUS.	4
Tab.3.	Podmioty gospodarki z powiatu gorlickiego według sektora własności i wielkości jednostki (mierzonej liczbą zatrudnionych). Dane za lata 2005-2015 według stanu na dzień 31.XII. Źródło: GUS.	5
Tab.4.	Struktura podmiotów gospodarki w bazie REGON dla powiatu gorlickiego wg sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007). Dane według stanu na dzień 31.12.2015 r. Źródło: GUS.	6
Tab.5.	Lista zawodów w których urząd ewidencjonował co najmniej 5 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej. Dane za 2015 rok uporządkowane wg grup zawodów i liczby zgłoszeń. Źródło: PUP.	8
Tab.6.	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiatach województwa małopolskiego. Dane za 2014 rok. Źródło: GUS.	10
Tab.7.	Dynamika zmian stopy bezrobocia w powiatach województwa - XII.2015 : XII.2014 (XII.2014= 100%). Źródło: PUP i GUS.	13
Tab.8.	Liczba bezrobotnych według stanu na dzień 31 grudnia 2001, 2008, 2014 i 2015 roku.	15
Tab.9.	Wyłączenia z ewidencji bezrobotnych mające związek z dezaktywizacją zawodową. Dane za lata 2006-2015 dla powiatu gorlickiego. Źródło: PUP.	18
Tab.10.	Zmiany w strukturze wieku bezrobotnych z powiatu gorlickiego w latach 2005-2015. Dane według stanu na dzień 31.XII. Źródło: PUP.	19
Tab.11.	Zmiany w strukturze płci bezrobotnych z powiatu gorlickiego w latach 2005-2015. Dane według stanu na dzień 31.XII. Źródło: PUP.	20
Tab.12.	Zmiany w strukturze poziomu wykształcenia bezrobotnych z powiatu gorlickiego w latach 2005-2015. Dane według stanu na dzień 31.XII. Źródło: PUP.	21
Tab.13.	Zmiany w strukturze czasu pozostawania bez pracy (w miesiącach) osób bezrobotnych z powiatu gorlickiego w latach 2005-2015. Dane według stanu na dzień 31.XII. Źródło: PUP.	21
Tab.14.	Zmiany w strukturze stażu pracy (w latach) osób bezrobotnych z powiatu gorlickiego w latach 2005-2015. Dane według stanu na dzień 31.XII. Źródło: PUP.	22
Tab.15.	Zmiany w strukturze miejsca zamieszkania bezrobotnych z powiatu gorlickiego w latach 2005-2015. Dane według stanu na dzień 31.XII. Źródło: PUP.	23
Tab.16.	Udział wybranych kategorii osób bezrobotnych z powiatu gorlickiego będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w latach 2005-2015. Dane według stanu na dzień 31.XII. Źródło: PUP.	24
Tab.17.	Struktura osób bezrobotnych wg wielkich grup zawodowych i zawodów, w których było zarejestrowanych na dzień 31.XII (w którymkolwiek z lat 2010-2015) co najmniej 20 osób. Źródło: PUP.	25
Tab.18.	Liczba osób bezrobotnych z ustalonym profilem pomocy. Stan na dzień 31.12.2015 rok. Źródło: PUP.	29
Tab.19.	Struktura osób rozpoczynających w 2015 roku korzystanie z poszczególnych usług i instrumentów rynku. Źródło: PUP.	29
Tab.20.	Efektywność zatrudnieniowa poszczególnych form aktywizacji zakończonych w 2015 roku. Źródło: PUP.	31
Rys.1.	Liczba wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej zgłoszonych do urzędu w latach 2006-2015. Źródło: PUP.	7
Rys.2.	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie gorlickim i województwie małopolskim w latach 2005-2014. Źródło: GUS.	11
Rys.3.	Liczba osób zwolnionych na podstawie wcześniejszych zawiadomień o planowanym zamiarze zwolnień grupowych na terenie powiatu gorlickiego. Dane za lata 2005-2015. Źródło: PUP.	12
Rys.4.	Stopy bezrobocia w powiecie gorlickim, województwie małopolskim i Polsce. Dane według stanu na dzień 31.XII w latach 2006-2015. Źródło: PUP i GUS.	13
Rys.5.	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w powiecie gorlickim w latach 2005-2015. Dane według stanu na dzień 31.XII. Źródło: PUP.	14
Rys.6.	Napływ i odpływ bezrobotnych w ewidencji PUP Gorlice w latach 2005-2015. Źródło: PUP.	16
Rys.7.	Napływ (rejestracje) bezrobotnych w 2015 roku wg przyczyn – dane przybliżone. Badano okres ostatnich 4 miesięcy poprzedzających dzień rejestracji. Źródło: PUP.	16
Rys.8.	Odpływ (wyłączenia) z ewidencji bezrobotnych w 2015 roku wg przyczyn. Źródło: PUP.	17
Rys.9.	Udział podjęć pracy, niepotwierdzeń gotowości i dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego w ogółem wyłączeń z ewidencji w latach 2006-2015. Dla lat 2010-2015 uwzględniono nową kategorię statystyczną – wyłączenia za odmowę bez uzasadnionej	

	<i>przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy. Źródło: PUP.....</i>	<i>18</i>
Rys.10.	<i>Struktura wieku osób bezrobotnych w powiecie. Dane według stanu na dzień 31.12.2015 r. Źródło: PUP.....</i>	<i>19</i>
Rys.11.	<i>Struktura płci osób bezrobotnych w powiecie. Dane według stanu na dzień 31.12.2015 r. Źródło: PUP.....</i>	<i>20</i>
Rys.12.	<i>Struktura poziomu wykształcenia osób bezrobotnych w powiecie. Dane według stanu na dzień 31.12.2015r. Źródło: PUP.....</i>	<i>20</i>
Rys.13.	<i>Struktura czasu pozostawania bez pracy (w miesiącach) osób bezrobotnych w powiecie. Dane według stanu na dzień 31.12.2015 r. Źródło: PUP.....</i>	<i>21</i>
Rys.14.	<i>Struktura stażu pracy (w latach) osób bezrobotnych w powiecie. Dane według stanu na dzień 31.12.2015r. Źródło: PUP.....</i>	<i>22</i>
Rys.15.	<i>Struktura miejsca zamieszkania osób bezrobotnych w powiecie. Dane według stanu na dzień 31.12.2015 r. Źródło: PUP.....</i>	<i>23</i>